

**UNIVERSITY GRANTS COMMISSION
NET BUREAU**

Code No : 24

Subject : PUNJABI

SYLLABUS AND SAMPLE QUESTIONS

ਪੰਜਾਬੀ

ਸਿਲੇਬਸ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਆਖਿਆ/ਟਿੱਪਣੀ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਉਹ ਵਿਸ਼ੈ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਰਸਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ 10 ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੇਪਰ-III (ਖੰਡ-ਏ ਅਤੇ ਖੰਡ-ਬੀ) ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਪੇਪਰ-II ਵਿਚ ਬਹੁ-ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ-II ਦਾ ਮੰਤਵ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੈ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਮਾਨਯ ਸੂਝ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨਾ ਹੋਏਗਾ। ਪੇਪਰ-III ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵਿਸ਼ੈ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸੂਝ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨਾ ਹੋਏਗਾ। ਪੇਪਰ-III ਵਰਣਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੋਏਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਖੰਡ-ਏ ਅਤੇ ਖੰਡ-ਬੀ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ-III ਦੇ ਖੰਡ-ਏ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਤਰੀਵੀ ਚੋਣ ਸਹਿਤ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ 300 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਏਗਾ। ਖੰਡ-ਏ 160 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਏਗਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 16 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪੇਪਰ-III ਦੇ ਖੰਡ-ਬੀ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ 800 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਹੋਏਗਾ। ਇਸ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 40 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਏਥੇ ਵੀ ਅੰਤਰੀਵੀ ਚੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ

PAPER-II

1. ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਭਾਸ਼ਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ, ਲੱਛਣ, ਪ੍ਰਕਾਰਜ, ਮਹੱਤਵ; ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ

ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ : ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ

ਭਾਸ਼ਾ, ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ - ਵਿਗਿਆਨ

ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ

2. ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਅਤੇ ਖੇਤਰ

ਧੁਨੀ ਸ਼ਾਸਤਰ (Phonology) ਧੁਨੀ-ਵਿਗਿਆਨ (Phonetics) ਧੁਨੀਗ੍ਰਾਮ (Phoneme)

ਧੁਨੀਗ੍ਰਾਮ ਵਿਗਿਆਨ (Phonemics) ਧੁਨੀ ਨਿਯਮ, ਧੁਨੀ ਪਰਿਵਰਤਨ

ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨ (Morphology), ਰੂਪ ਗ੍ਰਾਮ (Morpheme), ਰੂਪ ਪਰਿਵਰਤਨ

ਵਾਕ ਵਿਗਿਆਨ (Syntax)

ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ (Semantics), ਅਰਥ ਪਰਿਵਰਤਨ

ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨ : ਚਿਹਨਕ (Signifier), ਚਿਹਨਿਤ (Signified), ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ

ਵਿਗਿਆਨ : ਲੈਂਗ ਤੇ ਪੈਰੋਲ (Langue and Parole), ਇਕਾਲਿਕ ਤੇ ਦੁਕਾਲਿਕ (Synchronic

and Diachronic), ਕੜੀਦਾਰ ਤੇ ਲੜੀਦਾਰ (Syntagmatic and Paradigmatic)

3. ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪ

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ

ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ, ਸਾਹਿਤ-ਸਮੀਖਿਆ, ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ (ਭਾਸ਼ਾ, ਸਮਾਜ, ਧਰਮ, ਦਰਸ਼ਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋ ਵਿਗਿਆਨ)

ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ : (ੳ) ਪਰੰਪਰਾਗਤ : ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਲੋਕ, ਕਾਫੀ, ਬਾਰਹਮਾਹ, ਵਾਰ, ਕਿੱਸਾ, ਜੰਗਨਾਮਾ,

ਸੀਹਰਫੀ

(ਅ) ਆਧੁਨਿਕ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ, ਨਾਟਕੀ, ਪ੍ਰਗੀਤਕ; ਨਜ਼ਮ, ਗਜ਼ਲ, ਰੁਬਾਈ

ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਰੂਪ : ਨਾਵਲ ਤੇ ਕਹਾਣੀ, ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ, ਨਿਬੰਧ, ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ, ਡਾਇਰੀ, ਜੀਵਨੀ, ਸੈ-ਜੀਵਨੀ, ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ, ਸੰਸਮਰਣ

4. ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ

(ੳ) ਭਾਰਤੀ :

ਕਾਵਿ ਦਾ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ

ਕਾਵਿ ਦੇ ਭੇਦ : ਦ੍ਰਿਸ਼, ਸੂਵ, ਪ੍ਰਬੰਧ, ਮਹਾਕਾਵਿ, ਖੰਡ ਕਾਵਿ, ਮੁਕਤਕ ਕਾਵਿ

ਹਸ, ਪੁਨੀ, ਅਲੰਕਾਰ, ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ, ਰੀਤੀ, ਔਚਿਤਯ

(ਅ) ਪੱਛਮੀ

ਅਰਸਤੂਵਾਦੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ, ਰੂਪਵਾਦੀ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ, ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ, ਉਤਰ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ

5. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ, ਸਾਹਿਤਿਕ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਣਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦਾ ਸਮੀਖਿਆਤਮਕ ਅਧਿਐਨ; ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ : ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕਾਲ-ਵੰਡ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ

ਸਾਹਿਤਿਕ ਲਹਿਰਾਂ : ਰਹੱਸਵਾਦ, ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ, ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ, ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦ, ਅਸਤਿਤ੍ਵਵਾਦ, ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ

6. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ

ਲੋਕਧਾਰਾ : ਸਰੂਪ, ਤੱਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਵਿਗਿਆਨ

ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ

ਲੋਕ ਗੀਤ : ਸੰਸਕਾਰਾਂ, ਰੁੱਤਾਂ, ਦਿਨ-ਦਿਹਾਰਾਂ, ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੀਤ (ਭਜਨ, ਭੋਂਟ, ਨਾਅਤ, ਹਮਦ) ਕਾਰਜਗਤ ਗੀਤ, ਪਿਆਰ ਗੀਤ, ਸੂਰਮਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤ, ਨ੍ਰਿਤ ਗੀਤ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗੀਤ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ।

ਲੋਕ ਕਾਵਿ - ਰੂਪ : ਸੱਦ, ਬਾਰਹਮਾਹ, ਘੋੜੀਆਂ, ਅਲਹੁਣੀਆਂ, ਮਾਹੀਆ, ਟੱਪੇ, ਬੋਲੀਆਂ, ਲੋਰੀਆਂ, ਦੋਲੇ, ਲੋਕ ਵਾਰ

ਲੋਕ ਕਥਾਵਾਂ : ਮਿਥਿਕ ਕਥਾਵਾਂ, ਦੰਦ ਕਥਾਵਾਂ, ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ, ਪ੍ਰੇਤ ਕਥਾਵਾਂ, ਜਨੌਰ ਕਥਾਵਾਂ

ਫੁਟਕਲ : ਲੋਕ ਗਾਥਾ, ਅਖਾਣ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ, ਮੁਹਾਵਰੇ

7. ਸਭਿਆਚਾਰ - ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ

ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਗਿਆਨ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ : ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾਵਾਂ, ਪਹਿਰਾਵਾ, ਖੇਡਾਂ, ਧੰਦੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ

8. ਖੋਜ ਵਿਧੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ

ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਟਾਈਲਸ਼ੀਟ : ਖੋਜ ਵਿਧੀ-ਵਿਗਿਆਨ

ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਢੰਗ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸਦ

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਖੋਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੇਖਨ

ਖੋਜ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਦਾ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜਕਾਰ ।

Unit-I : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ - ਸਰੂਪ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਰਤੀ ਆਰਿਆਈ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ-ਪੜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ : ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਫਾਰਸੀ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ

ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੂਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਅੱਖਰ, ਟੋਨ, ਬਲ, ਤਾਨ, ਸੰਗਮ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਵਿਗਿਆਨ : ਰੂਪ-ਤੱਤ, ਉਪਸਰਗ, ਪਰਸਰਗ, ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਕ ਵਿਗਿਆਨ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਉਚਿਤਤਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਸ਼ਕਾਰੀ, ਵਿਆਕਰਣ-ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਾਰਜ

Unit-II : ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਯਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਲੋਕਯਾਨਿਕ ਸਾਮੱਗ੍ਰੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਠਾਨ : ਵਹਿਮ-ਭਰਮ, ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ, ਜਾਦੂ-ਟੂਣੇ, ਟੋਟਕੇ, ਤਾਵੀਜ਼, ਸ਼ਗਨ-ਅਪਸ਼ਗਨ, ਪੁੰਨ-ਪਾਪ, ਸੰਸਕਾਰ ਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ (ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ), ਵਰਤ ਤੇ ਪੂਜਾ ਵਿਧੀਆਂ, ਕਰਮਕਾਂਡ, ਸਾਕਾਦਾਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਟ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ ਮੂਰਤੀਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ (ਫੁਲਕਾਰੀ, ਕਸੀਦਾ)

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਧੰਦੇ, ਲੋਕ ਗਹਿਣੇ, ਲੋਕ ਪਹਿਰਾਵਾ, ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਤਮਾਸ਼ੇ

Unit—III : ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ

ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ-ਪੜਾ

ਸੂਫੀਮਤ : ਸਿੱਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਵੀ : ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੁ, ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

Unit—IV : ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ

ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ : ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਣੀਕਾਰ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ

ਭਗਤ ਕਵੀ : ਰਵਿਦਾਸ, ਨਾਮਦੇਵ, ਕਬੀਰ ਆਦਿ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਵਾਰਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

Unit—V : ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਬੀਰ ਕਾਵਿ

ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿੱਸਾਕਾਰ : ਦਮੋਦਰ, ਪੀਲੂ, ਵਾਰਿਸ, ਹਾਸ਼ਮ, ਕਾਦਰਯਾਰ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਾਰਕਾਰ : ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਨਜ਼ਬਤ, ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਜੰਗਨਾਮੇ : ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਮਟਕ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

Unit—VI : ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

ਮੱਧਕਾਲੀਨ (ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ : ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ, ਆਦਿ ਸਾਖੀਆਂ, ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਵਾਲੀ ਜਨਮਸਾਖੀ, ਮਿਹਬਾਨ ਵਾਲੀ ਜਨਮਸਾਖੀ, ਜਨਮਸਾਖੀ ਭਾਈ ਬਾਲਾ, ਗਿਆਨ ਰਤਨਾਵਲੀ)

ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ, ਪਰਚੀਆਂ, ਰਹਿਤਨਾਮੇ ਅਤੇ ਟੀਕੇ

ਆਧੁਨਿਕ : ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਨਿਬੰਧ, ਜੀਵਨੀ, ਸ੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ, ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ, ਰੇਖਾ ਚਿਤ੍ਰ, ਸੰਸਮਰਣ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਾਰਤਕਕਾਰ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ,
ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਦ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

Unit—VII : ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ

ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ

ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਵੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਕ੍ਰਿਕ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ,
ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਫ਼ੀਰ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ, ਪਾਸ਼,
ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ

ਲੰਬੀ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤਕ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

Unit—VIII : ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ

ਨਾਵਲ : ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਵਲਕਾਰ : ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ. ਨਰੂਲਾ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ,
ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਰਾਮਸਰੂਪ ਅਣਖੀ

ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ : ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰ : ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਅਜੀਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੇਮ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਝੁਕਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

Unit—IX : ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ

ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ : ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜਸੂਜਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਖੋਸਲਾ, ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਚਰਨ ਦਾਸ ਸਿੱਧੂ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ : ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਤੇ ਜੁਗਤਾਂ

Unit—X : ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ, ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ

ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ (ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ)

ਖੋਜ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ : ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਾਹਿਤ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਯਾਨ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ : ਪ੍ਰੋ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ

SAMPLE QUESTIONS

PAPER-II

1. ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ :

- A. ਅਨਾਰਯ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ
- B. ਆਰਯ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ
- C. ਦਾਰਦਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ
- D. ਈਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ

2. ਸਾਹਿਤ :

- A. ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ
- B. ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ
- C. ਕਲਾ ਹੈ
- D. ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ

3. ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਦਸੋ

ਉੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ :

- (1) ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਸਾਹਿਤਿਕ, ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮਾਪ-ਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਅਧਿਐਨ ਹੈ
- (2) ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਹੈ।
- (3) ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਾਹਿਤਿਕਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਪਰ ਬਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- (4) ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- (5) ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ।

PAPER-III A

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉਪਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ?

OR

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰੋ।

PAPER-III B

11. ਕੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਦੀ ਸਥਿਤਿ ਆ ਗਈ ਹੈ ?

OR

ਕੀ ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?
